

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 319/2021-43

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného Mgr. Pavlom Balážom, advokátom, Pribinova 4, Bratislava, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 S 131/2019 a pôvodne vedenom pod sp. zn. 5 S 181/2013 takto

rozhodol:

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 S 131/2019 a pôvodne vedenom pod sp. zn. 5 S 181/2013 **bolo porušené** právo sťažovateľa na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Krajský súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **567,28 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 3. novembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 S 181/2013 a sp. zn. 5 S 131/2019 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sž 2/2016, sp. zn. 6 Sž 1/2018 a sp. zn. 6 Sž 6/2019. Sťažovateľ žiada aj priznanie finančného zadost'učinenia vo výške 3 200 eur od krajského súdu a vo výške 1 400 eur od najvyššieho súdu.

2. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 319/2021-18 z 22. júna 2021 bola ústavná sťažnosť sťažovateľa prijatá na ďalšie konanie v časti napadnutého konania na krajskom súde vedenom pod sp. zn. 5 S 131/2019 a pôvodne vedenom pod sp. zn. 5 S 181/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Vo zvyšnej časti, teda v časti smerujúcej proti namietanému postupu najvyššieho súdu, bola ústavná sťažnosť odmietnutá.

3. Z ústavnej sťažnosti, pripojeného spisu všeobecného súdu a priložených príloh vyplýva nasledujúci stav vecí:

Sťažovateľ v právnom postavení žalobcu podal 17. júla 2013 žalobu proti Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o nesprístupnení informácie v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z. z.“). Sťažovateľ sa od žalovaného domáhal zaslania písomných pripomienok Slovenskej republiky v prejudiciálnom konaní C-496/12 Spoločenstvo vlastníkov bytov Myjava. Návrhom z 3. februára 2015 sa sťažovateľ domáhal prerušenia konania, o ktorom krajský súd rozhodol uznesením z 10. februára 2016, proti ktorému podal sťažovateľ odvolanie. Najvyšší súd o podanom odvolaní rozhodol 26. októbra 2016 v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sž 2/2016. Následne krajský súd rozhodol vo veci samej rozsudkom č. k. 5 S 181/2013-73 z 20. júna 2017 tak, že žalobu sťažovateľa zamietol.

4. Sťažovateľ podal 22. mája 2017 na ústavnom súde ústavnú sťažnosť pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 S 181/2013 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sž 2/2016. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 115/2018-18 z 9. februára 2018 bola ústavná sťažnosť odmietnutá pre zjavnú neopodstatnenosť s odôvodnením vo vzťahu k postupu krajského súdu: *«... nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. V prípade, keď ústavný súd zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, môže sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, IV. ÚS 221/05).»* K namietanému postupu najvyššieho súdu ústavný súd konštatoval, že v čase podania ústavnej sťažnosti bolo konanie na najvyššom súde ukončené, preto *„Ak v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť v zásade odmieta ako zjavne neopodstatnenú...“*.

5. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ 7. septembra 2017 kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd rozsudkom č. k. 6 Sž 1/2018 z 9. mája 2019 tak, že rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Krajský súd rozsudkom č. k. 5 S 131/2019-170 z 3. septembra 2019 zrušil rozhodnutie žalovaného, vec mu vrátil na ďalšie konanie a sťažovateľovi priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný 7. novembra 2019 kasačnú sťažnosť, následne žalovaný

16. decembra 2019 rozhodol o nesprístupnení informácie požadovanej sťažovateľom (zaslanie písomných pripomienok Slovenskej republiky v prejudiciálnom konaní C-496/12 Spoločenstvo vlastníkov bytov Myjava) z dôvodu, že ňou nedisponuje. Žalovaný dôvodil, že k predmetnej veci C-496/12 Slovenská republika žiadne stanovisko neposkytla. Žalovaný podanú kasačnú sťažnosť vzal späť podaním z 24. januára 2020, čo viedlo k zastaveniu kasačného konania uznesením najvyššieho súdu č. k. 6 Sžik 6/2019 z 13. februára 2020.

6. Sťažovateľ vyčíslil trovy právneho zastúpenia podaním doručeným krajskému súdu 22. apríla 2020. Sťažovateľ napadol uznesenie najvyššieho súdu č. k. 6 Sžik 6/2019 z 13. februára 2020 vo výroku o náhrade trov konania ústavnou sťažnosťou, spis všeobecného súdu bol z uvedeného dôvodu v čase od 14. augusta 2020 do 10. septembra 2020 zapožičaný ústavnému súdu. O výške náhrady trov konania bolo rozhodnuté uznesením z 23. decembra 2020, proti ktorému podal žalovaný sťažnosť. O podanej sťažnosti bolo rozhodnuté 26. marca 2021, obe uznesenia krajského súdu nadobudli právoplatnosť 29. apríla 2021.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Podstatou argumentácie ústavnej sťažnosti sťažovateľa relevantnej v časti prijatej ústavným súdom na ďalšie konanie je:

a) Sťažovateľ namieta celkovú dĺžku konania od podania žaloby 17. júla 2013, pričom konanie o jeho nároku prebiehalo na viacerých stupňoch. Domnieva sa, že je potrebné dĺžku konania posudzovať ako celok a nielen v rámci jednotlivých prietáhov, pričom odkazuje na rozhodnutie ústavného súdu vo veci sp. zn. I. ÚS 287/2018, ako aj rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“): *„Ústavný súd pritom poukazuje na rozsiahlu konštantnú judikatúru ESLP, kde bolo opakovane konštatované, že pri posudzovaní zbytočných prietáhov má súd nazerať na celkovú dĺžku konaní, a tým zapríčinenú právnu neistotu sťažovateľov ako na jeden celok, pričom nemá separovať jednotlivé čiastkové konania (pozri napr. Maxian a Maxianová proti Slovenskej republike, Keszeli proti Slovenskej republike, Grešáková proti Slovenskej republike, a iné).“* Ďalej uvádza, že ak súd právoplatne nerozhodne o výške trov konania do 6 mesiacov od meritórneho skončenia veci, dochádza k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru. Celkovú dĺžku konania je potrebné preskúmať, aj keď sa konanie v čase podania ústavnej sťažnosti nachádza vo fáze rozhodovania o výške trov konania, s poukazom na rozhodnutie ESLP vo veci Čičmanec proti Slovenskej republike. Napadnuté konanie vedené pred krajským súdom a najvyšším súdom tvorí jeden celok a je potrebné ho posudzovať spoločne. V sťažovateľovom prípade konanie o jeho nároku trvá už 7 rokov a vec napriek tomu nie je právoplatne ukončená, keďže nebolo rozhodnuté o výške náhrady trov konania.

b) Z hľadiska skutkovej a právnej zložitosti veci podľa názoru sťažovateľa sa prejednávajúca vec nevymyká z bežnej rozhodovacej činnosti správnych súdov. Správanie účastníkov konania v tomto prípade nie je rovnako dôvodom, pre ktorý konanie nie je právoplatne ukončené, pričom dôvody existencie zbytočných prietáhov v napadnutých konaniach pred krajským súdom a najvyšším súdom vidí sťažovateľ práve v postupe samotného súdu.

c) Krajský súd vo veci rozhodol meritórne prvýkrát po štyroch rokoch, pričom jeho rozhodnutie bolo podľa sťažovateľa zmätočné, keďže obsahovalo časti odôvodnenia, ktoré sa zjavne netýkali

prejednávanej veci, čo nutne muselo viesť k jeho zrušeniu kasačným súdom. Krajský súd umocňuje už vzniknuté prieťahy aj tým, že ku dňu podania ústavnej sťažnosti, t. j. po ôsmich mesiacoch od právoplatného zastavenia konania o kasačnej sťažnosti, nerozhodol o výške náhrady trov konania.

d) Sťažovateľ žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie v celkovej výške 4 600 eur, pričom od krajského súdu žiada priznať sumu 3 200 eur. Výpočet výšky primeraného finančného zadosťučinenia odvádza od troch okolností, a to od (i) dĺžky celého súdneho konania, (ii) od povahy veci a jej významu pre sťažovateľa a (iii) od princípu spravodlivosti. Konkrétne uvádza, že v dôsledku celkovej dĺžky konania utrpel závažnú ujmu, ktorá mala dopad na jeho profesijný život. V závere sťažovateľ uvádza, že *„tretinu z priznanej výšky zadosťučinenia daruje v prospech Školy pre hluchoslepé deti v Červenici, pretože mu v tomto prípade nejde primárne o získanie prospechu z porušovania jeho základných práv, ktoré ani nevyvolal svojím konaním, ale ide mu o dodržiavanie zásad právneho štátu.“*

e) Podaním z 24. mája 2021 sťažovateľ doplnil svoju argumentáciu poukázaním na rozhodnutie ESLP vo veci Sarkocy v. Slovenská republika z 20. mája 2021, v zmysle ktorého pre účely posudzovania dĺžky konania je konanie ukončené, keď bolo rozhodnuté aj o výške náhrady trov konania, čo potvrdzuje skoršie rozhodnutie ESLP vo veci Čičmanec proti Slovenskej republike z 28. júna 2016, sťažnosť č. 65302/11, § 46 – § 50, a rovnakého prístupu sa sťažovateľ dožaduje aj v podanej ústavnej sťažnosti.

III.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

8. Predseda krajského súdu sa v plnom rozsahu stotožnil s vyjadrením predsedníčky senátu, ktoré pripojil k svojmu stanovisku, a zároveň uviedol, že netrvá na ústnom prerokovaní podanej ústavnej sťažnosti. Predsedníčka senátu krajského súdu JUDr. Anna Peťovská, PhD., vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti uviedla, že krajský súd vo veci naposledy rozhodoval 3. septembra 2019 v senáte zloženom z vtedajšej predsedníčky senátu JUDr. Viery Šebestovej a členiek senátu JUDr. Dáše Filovej a JUDr. Evy Fulcovej. Po vrátení veci z najvyššieho súdu bolo potrebné rozhodnúť o výške trov konania. Súdny spis bol krajskému súdu vrátený 20. februára 2020. Sťažovateľ vyčíslil výšku trov konania 22. apríla 2020, v priebehu mesiaca október (od 19. do 23. októbra) došlo k zapožičaniu spisu najvyšším súdom, o výške trov konania bolo rozhodnuté 23. decembra 2020, o sťažnosti žalovaného podanej proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka rozhodla predsedníčka senátu 26. marca 2021. Predsedníčka senátu poukázala na vysoký počet pridelených vecí, pričom konajúci senát nie je plne obsadený. Ku konaniu, ktoré predchádzalo uvedeným úkonom, predsedníčka senátu nepokladala za náležité vyjadrovať sa, keďže vo veci nebola zákonným sudcom.

III.2. Replika sťažovateľa:

9. Sťažovateľ v replike uviedol, že z uznesenia ústavného súdu č. k. IV. ÚS 319/2021-18 z 22. júna 2021, ktorým bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie v rozsahu napadnutého konania vedeného pred krajským súdom, nie je celkom zrejmé, v akom rozsahu ústavný súd mieni

preskúmať napadnuté konanie pred krajským súdom, a to z dôvodu, že v záhlaví tohto uznesenia je uvedený aj odkaz na uznesenie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 115/2018-18 z 9. februára 2018, ktorého predmetom bolo preskúmanie časti napadnutého konania pred krajským súdom. Sťažovateľ je toho názoru, že uvedené uznesenie nezakladá prekážku rozhodnutej veci a z tohto dôvodu je potrebné, aby ústavný súd v rámci tohto konania preskúmal aj konanie, ktoré predchádzalo vydaniu uznesenia č. k. IV. ÚS 115/2018-18 z 9. februára 2018.

10. K vyjadreniu krajského súdu k podanej ústavnej sťažnosti uvádza, že z neho nevyplýva, či je podaná ústavná sťažnosť podľa jeho názoru dôvodná, čím ani nespochybnil opodstatnenosť tejto ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ navyše uvádza, že na základe kasačného nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 366/2020 z 22. júna 2021 bolo zrušené uznesenie najvyššieho súdu č. k. 6 Sžik 6/2019 z 13. februára 2020 vo výroku o náhrade trov konania, vec bola vrátená na ďalšie rozhodnutie najvyššiemu súdu. Z tohto dôvodu vec sťažovateľa naďalej nie je skončenou, t. j. konanie trvá už 95 mesiacov. Z tohto dôvodu sa sťažovateľ domnieva, že ústavný súd mal ústavnú sťažnosť prijať na ďalšie konanie v celom rozsahu, t. j. aj v rozsahu konania na najvyššom súde na účely vyslovenia príkazu konať adresovanému najvyššiemu súdu, ktorý je aktuálne súdom rozhodujúcim o veci sťažovateľa.

11. Z hľadiska postupu krajského súdu v napadnutom konaní je sťažovateľ toho názoru, že krajský súd rozporuje dĺžku konania len v rámci rozhodovania o trovách konania, pričom do úvahy je potrebné zobrať celé konanie od momentu podania žaloby. Navyše krajský súd vo vyjadrení k sťažnosti na primeranú dĺžku konania adresovanej predsedovi krajského súdu podanej sťažovateľom 14. augusta 2019 uznal existenciu zbytočných prietáhov v napadnutom konaní a prisľúbil sťažovateľovi, že jeho vec bude sledovať z hľadiska bezprietahovosti a plynulosti konania, k čomu podľa sťažovateľa nedošlo.

12. K opodstatnenosti podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ uvádza, že z hľadiska zodpovednosti konajúceho orgánu je irelevantné, z akého dôvodu došlo k vzniku zbytočných prietáhov v konaní, zodpovednosť štátu je koncipovaná ako objektívna zodpovednosť, t. j. bez možnosti liberácie. Sťažovateľ poukazuje na to, že svojím konaním neprispel k vzniku zbytočných prietáhov v konaní, rovnako nejde o vec právne či skutkovo zložitú. Podaná ústavná sťažnosť je podľa jeho názoru dôvodná a trvá na jej obsahu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu všeobecného súdu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, a preto pristúpil k posúdeniu veci samej.

14. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote je založená na tvrdení o nekonaní, resp. neefektívnej činnosti všeobecných súdov v napadnutom konaní, čím je napadnuté konanie postihnuté vznikom zbytočných prietáhov.

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 22/2016) spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

16. Z hľadiska právnej a skutkovej zložitosti prípadu konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o nesprístupnení informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z. nepredstavuje právne náročnú agendu, čo platí rovnako aj pre prípadnú skutkovú zložitosť prípadu, pričom v čase podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už vo veci samej bolo právoplatne rozhodnuté, ale nebolo rozhodnuté o výške trov konania, čo je agenda patriaca do rozhodovacej činnosti vyšších súdnych úradníkov. Aj pri vyčísl'ovaní trov konania môžu nastať komplikované situácie, čo ale neplatí v tomto prípade, keďže výška odmeny za jeden úkon právnej služby bola 1/6 výpočtového základu v zmysle § 11 ods. 4 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

17. Ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľ žiadal o sprístupnenie stanoviska Slovenskej republiky k prejudiciálnemu konaniu C-496/12 Spoločenstvo vlastníkov bytov Myjava, ktorým, ako bolo vo výsledku žalovaným rozhodnuté, žalovaný nedisponoval, keďže uviedol, že žiadne stanovisko Slovenská republika k uvedenému prejudiciálnemu konaniu neposkytla, a preto nemožno uvažovať ani o špeciálnom význame tohto konania pre sťažovateľa. Sťažovateľ síce tvrdí, že konanie je pre neho významné, avšak neuvádza, z akého konkrétneho dôvodu, pričom v zásade nejde o typ konania všeobecne považovaného za významné pre jeho účastníkov (napr. rodinnoprávna agenda, zásahy do vlastníckeho práva, pracovnoprávna agenda a pod.). Navyše je potrebné uviesť, že vec C-496/12 bola ukončená 25. júna 2013, keď predseda Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) vo veci C-496/12 nariadil výmaz predmetnej veci z registra Súdneho dvora, keďže Krajský súd v Prešove informoval Súdny dvor listom z 27. mája 2013 doručeným do kancelárie Súdneho dvora 4. júna 2013, že svoj návrh na začatie prejudiciálneho konania berie späť.

18. Zo spisového materiálu všeobecného súdu nevyplývalo, že by v predmetnej veci sťažovateľ svojím správaním neprimerane predlžoval napadnuté konanie.

19. Z hľadiska postupu krajského súdu možno uzavrieť, že od vyčísl'enia trov konania sťažovateľom 22. apríla 2020 do právoplatného rozhodnutia o výške priznaných trov konania, t. j. 29. apríla 2021, uplynul viac ako jeden rok, čo nie je primeraná dĺžka rozhodovania o výške trov konania, navyše ak výšku odmeny za jeden úkon právnej služby stanovuje priamo vyhláška.

20. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 115/2018-18 z 9. februára 2018 bol posudzovaný postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 S 181/2013, pričom ústavný súd konštatoval, že «z ústavnoprávneho hľadiska napadnuté konanie ako celok, aj keď bolo poznačené krátkymi obdobiami nečinnosti, vzhľadom na okolnosti daného prípadu, predovšetkým na to, čo je pre sťažovateľa „v stávke“, nevykazuje taký stupeň intenzity, ktorý by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohol založiť kvalifikovaný záver o porušení základného práva

sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.».

21. S ohľadom na otázku sťažovateľa vznesenú v jeho replike vo vzťahu k rozsahu prieskumu aktuálne posudzovanej ústavnej sťažnosti považuje ústavný súd za potrebné uviesť nasledujúce skutočnosti. Uznesenie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 115/2018-18 z 9. februára 2018 nezakladá prekážku *res iudicata* (porov. IV. ÚS 400/2020, IV. ÚS 513/2020) a v rámci posudzovania možných zbytočných prietáhov v konaní ústavný súd vzal do úvahy celkovú dĺžku konania na krajskom súde. Na druhej strane ale ústavný súd musí na obsah spomínaného rozhodnutia prihliadať, pretože z jeho záverov vyplýva kvázimeritórny prieskum časti napadnutého konania. Ústavný súd v ňom konštatoval vznik zbytočných prietáhov v konaní pred krajským súdom vedenom pod sp. zn. 5 S 181/2013, pričom dôvodom nevyslovenia porušenia označeného základného práva bol predmet konania a jeho význam pre sťažovateľa. Pri posudzovaní aktuálnej ústavnej sťažnosti preto ústavný súd musel prihliadať na to, že v skoršom uznesení bol konštatovaný vznik zbytočných prietáhov a ani po jeho právoplatnosti vec nebola právoplatne ukončená. Sťažovateľ sa preto musel na ústavný súd obrátiť opätovne, pričom ústavný súd identifikoval vznik zbytočných prietáhov aj v rámci rozhodovania krajského súdu o výške náhrady trov konania.

22. Ústavný súd zdôrazňuje, že, rešpektujúc recentnú judikatúru ESĽP (Sarkocy proti Slovensku, sťažnosť č. 62753/19) a berúc do úvahy celkovú dĺžku konania na krajskom súde, konštatuje, že v ňom došlo k vzniku zbytočných prietáhov. Konanie začalo podaním žaloby 17. júla 2013 a k definitívnemu odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa došlo až právoplatným rozhodnutím aj o trovách kasačného konania, čo predstavuje dobu viac ako 8 rokov trvajúceho sporu na dvoch stupňoch. Krajskému súdu možno pričítať nečinnosť, resp. neefektívnu činnosť pri rozhodovaní o nároku sťažovateľa (nepriemerane dlhé obdobie do vydania v poradí prvého rozsudku vo veci samej, jeho zrušenie kasačným súdom z dôvodu nepresvedčivosti až zmätočnosti, nepriemerane dlhé obdobie rozhodovania o výške náhrady trov konania). Uvedená dĺžka konania nie je primeraná vzhľadom na absenciu právnej či skutkovej zložitosti veci, čo viedlo ústavný súd k vysloveniu porušenia označeného práva. Zároveň ústavný súd uvádza zhodne so záverom vysloveným v uznesení č. k. IV. ÚS 115/2018-18, že vec sama nenesie znaky dôležitosti pre sťažovateľa, čo ústavný súd zohľadnil pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia.

23. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd v napadnutom konaní porušil právo sťažovateľa na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (výrok 1).

24. Hoci ústavný súd zistil, že postupom krajského súdu došlo k porušeniu označeného práva sťažovateľa, neprikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy, pretože označená vec v rozsahu jej prijatia na ďalšie konanie už bola v čase rozhodovania ústavného súdu krajským súdom právoplatne rozhodnutá v merite veci aj vo veci výšky náhrady trov konania (výrok 3).

25. Sťažovateľ v replike namietol, že vec sa aktuálne opätovne nachádza na najvyššom súde v štádiu rozhodovania o nároku na náhradu trov kasačného konania, a preto by bolo na mieste vysloviť príkaz konať adresovaný najvyššiemu súdu. Ústavný súd k tomu uvádza, že sám je viazaný výrokom uznesenia, ktorým bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie. Nad rámec uvedeného

ústavný súd konštatuje, že otázka možnosti vzniku zbytočných prietáhov v konaní o náhrade trov kasačného konania na strane najvyššieho súdu po vydaní nálezu č. k. III. ÚS 366/2020 z 22. júna 2021 je predčasná a zatiaľ sa pohybuje v rovine hypotetickej.

V.

Priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

26. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 302/2020).

27. V prerokúvanom prípade podľa názoru ústavného súdu neprichádza do úvahy priznanie finančného zadost'učinenia. Ústavný súd prihliadol na to, že napadnuté konanie trvalo od 17. júla 2013, o výške náhrady trov konania sa rozhodovalo viac ako jeden rok, avšak ústavný súd musel zobrať do úvahy aj materiálnu stránku veci, princíp spravodlivosti a neposudzovať dĺžku napadnutého konania bez prihliadnutia na účel a zmysel súdneho konania pre samotného sťažovateľa.

28. Predmetom súdneho konania bol prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým nebola sťažovateľovi sprístupnená informácia – stanovisko Slovenskej republiky k prejudiciálnemu konaniu na Súdnom dvore, ktoré napokon nebolo meritórne prejednané z dôvodu späťvzatia návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Z rozhodnutia žalovaného zo 16. decembra 2019 vyplynulo, že žiadané stanovisko Slovenská republika neposkytla, preto nebolo možné uvažovať o jeho poskytnutí sťažovateľovi. Ďalej z rozsudku najvyššieho súdu č. k. 6 Sžik 1/2018 z 9. mája 2019 v bode 41 vyplynulo že návrh na začatie prejudiciálneho konania bol vzatý späť a konanie bolo ukončené výmazom z registra Súdneho dvora 25. júna 2013. Sťažovateľ už v čase pred podaním ústavnej sťažnosti nadobudol vedomosť jednak o tom, že návrh na začatie prejudiciálneho konania bol vzatý späť a konanie bolo ukončené, ako aj o tom, že požadovanou informáciou žalovaný nedisponuje a z tohto dôvodu sa nenachádzal v stave právnej neistoty týkajúcej sa svojho nároku na sprístupnenie požadovanej informácie. Jeho právna neistota mohla vyplývať iba z absencie rozhodnutia o výške trov konania, na ktorých náhradu mu vznikol nárok. Z tohto pohľadu sa ústavnému súdu javí ako postačujúce deklarovanie porušenia práva, ako aj priznanie náhrady trov konania, čo implicitne zahŕňa aj satisfakčný prvok (III. ÚS 95/2021).

29. Vzhľadom na uvedené ústavný súd uzatvára, že dĺžka konania pred krajským súdom síce bola neprimeraná, ale z hľadiska významu konania pre sťažovateľa (porov. I. ÚS 649/2014, II. ÚS 188/2021) nebolo možné uvažovať o vzniku takej ujmy, ktorú by bolo potrebné reparovať aj priznaním finančného zadost'učinenia. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ vyslovením porušenia ako určitej morálnej satisfakcie a priznaním náhrady trov konania v konaní o ústavnej sťažnosti stratil status obeť a nie je potrebná ďalšia reparácia v peňažnej forme (výrok 3).

VI.

Trovy konania

30. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 567,28 eur.

31. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z § 11 ods. 3 vyhlášky. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2020 je v sume 177 eur a hodnota režijného paušálu je v sume 10,62 eur, základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je v sume 181,17 eur a hodnota režijného paušálu je v sume 10,87 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2020 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu) a jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 (vyjadrenie k stanovisku krajského súdu), čo spolu činí sumu 567,28 eur.

32. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (výrok 2).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2021

Libor DUEĽA
predseda senátu